

ΤΑΙΝΙΟΘΗΚΗ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
> ΜΟΥΣΕΙΟ
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Αθήνα, 31/01/13

«Ταινιοθήκες: Το μέλλον του παρελθόντος μας;»

Συζήτηση στρογγυλής τραπέζης στην Ταινιοθήκη της Ελλάδος στο πλαίσιο του αφιερώματος στον Κώστα Γαβρά

Στην κατάμεστη αίθουσα της Ταινιοθήκης πραγματοποιήθηκε χτες το απόγευμα, Τετάρτη 30 Ιανουαρίου, η συζήτηση στρογγυλής τραπέζης με θέμα τον εκπαιδευτικό ρόλο των Ταινιοθηκών ως θεματοφύλακες της εγχώριας κινηματογραφικής πολιτιστικής κληρονομιάς και το μέλλον τους απέναντι στις προκλήσεις της νέας ψηφιακής εποχής (συνθήκες φύλαξης, συντήρησης και προώθησης των αρχείων, αλλά και προσβασιμότητα στις ταινίες).

Η συζήτηση πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του αναδρομικού αφιερώματος στον Κώστα Γαβρά, ο οποίος συμμετείχε ως κεντρικός ομιλητής, κυρίως με την ιδιότητά του ως πρόεδρος της θρυλικής Cinémathèque française, της μητέρας όλων των Ταινιοθηκών.

«Η χώρα μας είναι βασικά μια χώρα κουλτούρας. Γιατί έχουμε επιζήσει στον κόσμο και η Ελλάδα είναι γνωστή παντού; Γιατί από 2.500-3000 χρόνια ο ελληνικός πολιτισμός έχει μια βάση και έπαιξε ρόλο σε όλο τον κόσμο μέχρι σήμερα. Ο κινηματογράφος είναι τέχνη, είναι μέρος της τέχνης. Στη Μεσόγειο υπήρχαν πολιτισμοί που χάθηκαν, όπως οι Φοίνικες π.χ. που ήταν έμποροι. Τι έχει μείνει; Τίποτα ή πολύ λίγα πράγματα. Η Ελλάδα έμεινε γιατί είχε την Τέχνη, όλες τις τέχνες. Λοιπόν, ο κινηματογράφος είναι μια τέχνη, καινούρια τέχνη. Και πολλοί νομίζουν ότι επειδή είναι τέχνη και μπορούμε να τη βρούμε παντού δεν αξίζει τον κόπο. Ιδίως οι πολιτικοί. Γι' αυτό νομίζω είναι απαραίτητη η Ταινιοθήκη. Όπως υπάρχουν τα Μουσεία για την παλιά μας τέχνη, να υπάρχει ένα μουσείο, δηλαδή μια Ταινιοθήκη, γι' αυτή την Τέχνη. Για να υπάρχει σήμερα, αύριο και μεθαύριο και σε εκατό χρόνια. Γι'

αυτό μου φαίνεται τελείως απαραίτητη. Η Ταινιοθήκη έχει ανάγκη από σινεφίλ, από τους μανιακούς. Τους έχει ανάγκη και έχουν δημιουργηθεί καινούριοι. Άνθρωποι που αγαπούν τον κινηματογράφο. Το έχουμε παρατηρήσει στη Γαλλική Ταινιοθήκη. Τώρα που έχουμε ένα καινούριο κτίριο και κάνουμε καινούρια πολιτική, περάσαμε από 150.000 πάνω κάτω σε 300-400.000 θεατές κάθε χρόνο. Και όταν κάνουμε εκθέσεις κάθε χρόνο, δύο-τρεις εκθέσεις τον χρόνο, έχουμε φτάσει στις 700.000. Δηλαδή, έρχονται οικογένειες ολόκληρες για να δουν την έκθεση και πηγαίνουν να δουν και τις ταινίες. Πολύ συχνά βλέπουν ταινίες που δεν τους περνάει ποτέ από το μυαλό να δουν. Όπως είπατε, αυτές τις ταινίες όταν τις βλέπει κανείς στην τηλεόραση χάνει το 80% από αυτό που βάζει ο σκηνοθέτης, από αυτό που βάζουν οι ηθοποιοί. Ένας ρόλος ουσιαστικός της Ταινιοθήκης είναι να βλέπουμε τις ταινίες εδώ. Παρατήρησα χθες το βράδυ ότι έχετε μια πάρα πολύ καλή προβολή - που είναι κατά τη γνώμη μου τελείως απαραίτητο. Οι συνθήκες χώρου και ήχου, οι συνθήκες χρώματος κλπ. Παράλληλα, η Ταινιοθήκη δημιουργεί καινούριους σινεφίλ, γιατί εδώ συζητιούνται οι ταινίες. "Είδα ένα φιλμ ενός σκηνοθέτη Γιαπωνέζου, τελείως άγνωστου, και με ενδιέφερε πολύ". Δημιουργείται αυτή η σχέση. Στις άλλες τις αίθουσες, τις εμπορικές, τι βλέπουμε; 70% αμερικάνικα φιλμ. Και δυστυχώς, τα τελευταία χρόνια δεν βλέπουμε τα αμερικάνικα φιλμ που είχε παλιά. Βλέπουμε τα ίδια ξανά και ξανά. Σε μια Ταινιοθήκη δημιουργείται μια περιέργεια, που είναι στην ουσία ανάγκη, και γιατί όχι, νοσταλγία. Η νοσταλγία είναι καλό αίσθημα, ορισμένες φορές. Η περιέργεια να δούμε τι γίνεται αλλού και τι κάνουν άλλοι άνθρωποι. Δυστυχώς οι μεγάλες εμπορικές αίθουσες δεν καλλιεργούν αυτή την περιέργεια. Ο μόνος τρόπος για να διατηρήσουμε αναλλοίωτη την ιστορική κινηματογραφική μνήμη είναι να διαφυλάξουμε και να υποστηρίξουμε το έργο των Ταινιοθηκών».

Κώστας Γαβράς

Σκηνοθέτης, Πρόεδρος της Cinémathèque française

«Η πρακτική των κινηματογραφικών αρχείων διαμορφώνεται σήμερα μέσα από την ανάγκη να ανταποκριθούν στις καινούριες προκλήσεις και στην ψηφιοποίηση χωρίς να παραμερίσουν τις παραδοσιακές τους λειτουργίες. Η εισαγωγή της ψηφιοποίησης τόσο στην αποθήκευση, όσο και στην αρχειοθέτηση των κινηματογραφικών ταινιών έχει αλλάξει εκ βάθρων τη μελέτη και τη διδασκαλία του κινηματογράφου τόσο σε θεωρητικό όσο και σε hands-on επίπεδο. Σε ό,τι αφορά στις κινηματογραφικές της συλλογές η Ταινιοθήκη θεωρεί ότι αποτελεί πρωτότυπο καθήκον της πολιτείας να δίνει τα απαραίτητα κονδύλια ώστε να προχωρούν τα προγράμματα αποκατάστασης και σε δεύτερο στάδιο να προβαίνει σε ψηφιοποιήσεις γιατί το φιλμ μπορεί να περιμένει ... *Film Can Wait*... όπως είχαμε πει και στο συνέδριο της παγκόσμιας Ομοσπονδίας Κινηματογραφικών Αρχείων του οποίου ήταν οικοδεσπότης ο Κώστας Γαβράς στο Παρίσι. Η ΤΤΕ σε συνεργασία με τα ευρωπαϊκά κινηματογραφικά αρχεία έχει θέσει τις βάσεις για το σημαντικό αυτό εγχείρημα που ωστόσο δεν πρέπει να μας κάνει να παραβλέπουμε ότι μια αποκλειστικά τεχνολογική προσέγγιση δημιουργεί κινδύνους τόσο για την περαιτέρω διαχείριση της συλλογής, όσο και για την εργαλειοποίηση της εκπαίδευσης που απορρέει από μια άκριτη έμφαση στις νέες τεχνολογίες χωρίς την παράλληλη καλλιέργεια ενός ευρύτερου θεωρητικού προβληματισμού. Κι αυτό είναι ένα πεδίο στο οποίο η ΤΤΕ προσπαθεί να διατηρήσει μια δυναμική ισορροπία

ανάμεσα στην παραγωγή σύγχρονης τεχνολογίας και στη συνεχή αναδρομή στις θεωρητικές και στις ιστορικές διαστάσεις του κινηματογραφικού πεδίου.

Λοιπόν, αυτό που έχουμε συζητήσει στις Ταινιοθήκες και που βέβαια εφαρμόζει μια θαυμάσια Ταινιοθήκη όπως Cinémathèque française, μητέρα όλων των Ταινιοθηκών, είναι **ο διττός ρόλος ως Μουσείο και Ψηφιακή βιβλιοθήκη**. Ωστόσο, η φιλοσοφία της διαχείρισης των πολιτιστικών θεσμών διαμορφώθηκε από το γραφειοκράτη της Ε.Ε. με τη φιλοσοφία **Digitize or Perish, ψηφιοποίηση ή θάνατος**. Και το λέω αυτό, όχι για να μιλήσω ως λουδίτης και ως τεχνοφοβικός. Συζητώντας σχετικά και με τον Πρόεδρο της Ένωσης των Ευρωπαϊκών Κινηματογραφικών Αρχείων το καινούριο πρόγραμμα για τον πολιτισμό της ΕΕ με τεράστια δυσκολία ενέταξε την πολιτιστική κληρονομιά και τα αρχεία. Επίσης, δίδονται πάρα πολλά χρήματα για τη διαχείριση των ψηφιακών βάσεων δεδομένων αλλά όχι τη ψηφιοποίηση των ταινιών που αφορά άμεσα τις Ταινιοθήκες, περιορίζοντάς τις στους εθνικούς πόρους.

Τελειώνοντας να πω ότι η ΤΤΕ βρίσκεται σήμερα σε πολύ σημαντικό σταυροδρόμι, ο Υπουργός είπε και μπροστά στον κ. Γαβρά πως σκέφτεται να δώσει την υποχρεωτική κατάθεση στην Ταινιοθήκη και ελπίζουμε να είναι ένα πρώτο βήμα για να κατοχυρωθεί ο ρόλος της ως θεματοφύλακας της κινηματογραφικής κληρονομιάς και φυσικά ως εστία των νέων σκηνοθετών και του κοινού γιατί είναι παρά πολύ σημαντικό να υπάρξει μια συνέχεια, μια νέα κινηματογραφοφιλία».

Μαρία Κορνηνού

Γενική Γραμματέας Δ.Σ. Ταινιοθήκης της Ελλάδος, Αναπ. Καθ. Τμήματος ΕΜΜΕ του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

«Σε μία εποχή όπου οι αριθμοί και οι οικονομικοί δείκτες κυριαρχούν τόσο έντονα στην κοινωνία, είναι σημαντικό να ανατρέχουμε σε όλους εκείνους τους σταθμούς που καθορίζουν, διαπλάθουν και τελικά επαναπροσδιορίζουν τη σχέση του ανθρώπου με αυτήν, αλλά και με την ύπαρξή του. Αν αφεθούμε στην κυριαρχία των αριθμών και επιτρέψουμε να διευθυνθεί η ζωή μας μόνο από ποσά, θα μας κοστίσει ακριβά γιατί στο μέλλον θα την έχουμε υποθηκεύσει, με πιθανότητες το δάνειο να είναι υψηλό και να την χάσουμε.

Όπως έλεγε και κάποιος 'αν ποροβολήσεις το παρελθόν με πιστόλι, το μέλλον θα σε εκδικηθεί με κανόνι'. Η φροντίδα λοιπόν και η διάσωση του παρελθόντος, δεν είναι μόνο μεταφορά γνώσης στο αύριο, αλλά και ο συνδετικός ιστός της ύπαρξής μας σήμερα με το πρωταρχικό της στοιχείο. Το χτες. ».

Γρηγόρης Καραντινάκης

Σκηνοθέτης, Γενικός Διευθυντής Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου

«Η Ταινιοθήκη είναι συμπλήρωμα της παιδείας του κινηματογραφιστή, γιατί είναι απαραίτητη στη σημειολογία της καθημερινότητας, μέσω του πλούτου της εικόνας. Δεν θαύμαμαι να έχω γνωρίσει σκηνοθέτη στην Ελλάδα ή σε κάποιο ευρωπαϊκό φεστιβάλ που να μη μου έχει πει, "Έμαθα σινεμά στην τάδε σχολή και το βράδυ έβλεπα δυο-τρεις ταινίες στην Ταινιοθήκη". Κανείς. Έτσι μαθαίνει κανείς στο σινεμά. **Εμείς κινηματογραφική σχολή στην Αθήνα δεν έχουμε, οπότε υπάρχει ένας πρόσθετος λόγος να δώσουμε μάχη, ο καθένας μας χωριστά, για να**

διατηρήσουμε την Ταινιοθήκη μας. Γιατί εδώ μέσα κάπου ελπίζουμε ότι θα γεννηθεί και ο επόμενος Γαβράς και ο Αγγελόπουλος και ο Τορνές».

Κατερίνα Ευαγγελάκου

Σκηνοθέτης, πρόεδρος της Ελληνικής Ακαδημίας Κινηματογράφου

«Βρίσκω πάρα πολύ εύστοχο τον τίτλο του σημερινού τραπεζιού. Παρότι εμένα δε μ' αρέσουν αυτοί οι διαχωρισμοί, το παρελθόν, το μέλλον ή τα μέλλοντα. Εγώ πιστεύω πολύ στο παρόν. Τι θέλω να πω με το παρόν, ότι η κινηματογραφική μας παιδεία και κουλτούρα, τα έργα που έχουμε αγαπήσει είναι μέσα μας. Αυτή τη στιγμή που μιλάω, οι ταινίες που μου αρέσουν είναι τώρα εδώ μαζί μου, και είμαι σίγουρος ότι το ίδιο συμβαίνει και μ' εσάς. Άρα, δε μιλάμε για κάτι που ανήκει στο παρελθόν. Το λέω αυτό γιατί υπάρχει ένας κίνδυνος: λέει κανείς, ' η Ταινιοθήκη είναι ένα μουσείο, άρα τι να το κάνω ένα μουσείο'. Ναι, αλλά το μουσείο, εκτός απ' το παρόν είναι και η μνήμη. Και αν δεν διατηρήσεις την μνήμη, δεν έχεις ταυτότητα. Δεν μιλάω ούτε για παρελθόν, ούτε για παρόν, ούτε για μέλλον. Σημασία για μένα έχει πως δεν έχεις ταυτότητα, δεν είσαι κανείς, εάν δεν έχεις μνήμη».

Θάνος Αναστόπουλος

Σκηνοθέτης, αντιπρόεδρος της Ελληνικής Ακαδημίας Κινηματογράφου

«Το ερώτημα 'Ταινιοθήκες: Το μέλλον του παρελθόντος μας;' πρέπει να κυκλωθεί νομίζω περισσότερο, παρά να απαντηθεί. Η αγωνία ίσως είναι καταρχάς θεσμική. Για παράδειγμα, η Ελλάδα είναι η μόνη χώρα στους 27 της Ευρώπης, απ' ό,τι με ενημέρωσε η κορία Κομνηνού, που δεν έχει κορώσει επίσημα την προστασία της κινηματογραφικής κληρονομιάς. Το ερώτημα είναι, τι σημαίνει προστασία της κινηματογραφικής κληρονομιάς στην ψηφιακή εποχή. Θέλω να πω πως ό,τι αγγίζουμε με όρους που ως σήμερα ήταν δεδομένοι, κλονίζεται και όχι μόνο λόγω οικονομικής κρίσης. Οι αλλαγές που συντελούνται υπερβαίνουν τις δυνατότητες πρόβλεψης. Μέσα σ' αυτό το τοπίο, ο ρόλος της Ταινιοθήκης γίνεται πιο απλός ή πιο σύνθετος; Και προς ποια κατεύθυνση; Του Μουσείου ή της ψηφιακής ταινιοθήκης; Εκτός από μελλοντικό προσανατολισμό Ταινιοθήκης υπάρχει εκκρεμότητα που πρέπει άμεσα να τακτοποιηθεί. Είναι ο εκουγχρονισμός των εγκαταστάσεων αποθήκευσης και συντήρησης του υπάρχοντος υλικού και νομίζω ότι υπάρχουν και άνθρωποι ανάμεσα στο ακροατήριο που θα αναφερθούν στη συνέχεια της συζήτησης σ' αυτήν την πτυχή που είναι εξαιρετικά σημαντική... Όπως γράφει ο Νάιαλ Φέργκιουσον στο βιβλίο του Πολιτισμός, 'Δεν υπάρχει μέλλον στον ενικό, μόνο μέλλοντα στον πληθυντικό. Παρελθόν όμως υπάρχει μόνο ένα».

Μαρία Κατσούνακη (συντονισμός)

Δημοσιογράφος-κριτικός κινηματογράφου

Η συζήτηση στοργυλής τραπέζης στο σύνολό της θα αναρτηθεί σύντομα στην ιστοσελίδα της Ταινιοθήκης της Ελλάδος (www.tainiothiki.gr)

Αμέσως μετά την συζήτηση, προβλήθηκε η ταινία του Κώστα Γαβρά, **Κατάσταση Πολιορκίας** (État de Siège, 1972), την οποία και προλόγισε ο ίδιος ο σκηνοθέτης.

Υπενθυμίζουμε πως το πλήρες αναδρομικό αφιέρωμα στον Κώστα Γαβρά, το οποίο ξεκίνησε στην Ταινιοθήκη της Ελλάδος στις 29 Ιανουαρίου και συνεχίζεται έως 6 Φεβρουαρίου, πραγματοποιείται σε συνεργασία με το Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών, τη Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών, την Ελληνική Ακαδημία Κινηματογράφου, το Τμήμα Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και το Τμήμα Κινηματογράφου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Φωτογραφικό υλικό για το αναδρομικό αφιέρωμα στον Κώστα Γαβρά θα βρείτε στο link: <http://www.sendspace.com/folder/79j4rr>

Σε συνεργασία:

 <p>INSTITUT FRANÇAIS GRÈCE</p>	 <p>ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον Αθηνών</p>	 <p>ΣΤΕΓΗ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ & ΤΕΧΝΩΝ ΙΔΡΥΜΑ ΘΡΑΚΗΣ</p>	 <p>ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΤΜΗΜΑ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ</p>	 <p>ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ</p>
--	--	--	---	---

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Χορηγοί επικοινωνίας:

ΕΡΤ, ΜΕΓΑ, Η Καθημερινή, LIFO, 103.7 FM Δεύτερο Πρόγραμμα, NET FM, Αθήνα 9.84, tvxs.gr, elculture, clickatlife.gr, cinemag-ΣΙΝΕΜΑ, sevenart.gr, myfilm.gr, forfree.gr

Για περισσότερες πληροφορίες και φωτογραφικό υλικό:

Εξωτερική συνεργάτης στο Γραφείο Τύπου για το αφιέρωμα Κώστας Γαβράς
Βένια Βέργου: 2103612046 (εσωτ. 0117), 6932613948 veniavergou@gmail.com

Γραφείο Τύπου Ταινιοθήκης της Ελλάδος:

Ισμήνη Χλιόβα-Μπιτζάνη: 210 3612046 (εσωτ. 0117), 6973562081
isminicb@gmail.com

Φαίδρα Παπαδοπούλου: 210 3612046 (εσωτ. 0117), phaedrapap@tainiothiki.gr